

[Svend Haugaard.]

lisering af forholdet til DDR følges op snarest.

Hvad angår deltagelse i konferencen har der mig bekendt været følere fra arabiske landes side om deltagelse. Jeg tror, jeg er enig med udenrigsministeren, når jeg siger, at det ville være helt forkert at bringe de mellemøstlige problemer ind på dette sted. Det samme mener jeg gælder med hensyn til organisationers deltagelse som f. eks. EF, som jeg ikke mener hører hjemme her. Skal de med som rådgivere af en eller anden art, både de, UNESCO og andre, må det være så langt ude i kulissen som overhovedet muligt.

Med hensyn til dagsordenen er vi enige i, at den skal have en præcis udformning, og vi er enige i de af ministeren nævnte emmer. Jeg mener, der er grund til at understrege, at der er tale om en sikkerheds- og samarbejdskonference, og der ligger en lang række af muligheder i et fredeligt samarbejde inden for handel, teknik, videnskab, kultur, turisme osv., som kan åbne vej for den forståelse og den tillid, som er en forudsætning for, at man på begge sider efterhånden kan forstå, at det militære magtapparat ikke længere er nødvendigt. Det samme gælder i høj grad med hensyn til miljøproblemer. Man kan imødesee, at der nu kan tages fat på et så vanskeligt spørgsmål som bekæmpelsen af Østersøens forurening.

Jeg er enig i, at vi skal være realistiske, og selv om vi kan håbe på, at vi i 1973 står over for, at man gensidigt giver løfte om at afstå fra magtanvendelse, er der et godt stykke igen, før man giver afkald på selve magtapparaterne og går over til almindelig nedrustning. Jeg mener derfor, man bør overveje, hvordan man kan få det til at fortsætte, overveje, om det vil være rigtigt at forme et permanent organ af en eller anden art, som på vegne af de neutrale og de to militære pagters lande — og jeg vil gerne understrege, at jeg er enig med ministeren i, at der skal ikke være tale om blok mod blok i denne forbindelse — kan tage initiativ til fortsat nedrustningsdrøftelse og måske samtidig være voldgifts- og mæglingsorgan, som kan sikre, at man virkelig afstår fra voldsanvendelse og i stedet bilægger konflikter ad fredelig vej. Måske kunne

de også påse, at de beslutninger, man træffer, føres ud i praksis.

På den anden side vil jeg også gerne understrege, at vi skal ikke glemme den globale forbindelse, og vi må ikke tilsidesætte De Forenede Nationer. Hvis man derfor når frem til, at det vil være rigtigt med et sådant permanent organ, bør man vel overveje, om det ikke skulle være en europæisk FN-afdeling på en sådan måde, at man har den direkte kontakt til De Forenede Nationer. Det vil måske også på den måde være lettere senere at bringe andre nationer, som kan blive interesseret i deltagelse, ind i forhandlingerne.

På den endelige dagsorden vil der jo nok komme en diskussion om et meget følsomt spørgsmål; hr. Poul Hartling nævnedet det, og jeg er enig i hr. Poul Hartlings betragtninger herom. Det er spørgsmålet om det enkelte menneskes ret til fri bevægelighed. For os er det en ganske selvfølgelig menneskeret, men sådan er det jo desværre ikke i en række af de lande, der deltager i konferencen, hverken med hensyn til andres indrejse til landene eller — og da især ikke — med hensyn til egne borgeres ret til udrejse. Det er, så vidt vi har kunnet konstatere i de delegationer, vi har været sammen med, kun de udvalgte, der får lov til at rejse.

Hvor meget vi end kan føle af uret herved, er jeg enig med hr. Poul Hartling i, at vi bør gå forholdsvis lempeligt til værks. Det bør i hvert fald ikke være noget, som en enig dagsorden kan strande på. Det vigtigste er i første omgang, at vi får aftaler om ikke-vold og får aftaler om, hvordan vi kan følge det op med militære nedskæringer, samt hvordan vi kan udnytte alle fredelige samarbejds muligheder som foreslået også af udenrigsministeren, og endvidere hvordan vi kan bane vej netop her igennem disse ting til den tillid og det moralske ansvar som nok er en forudsætning for, at vi kan komme længere med hensyn til den enkelte borgers frie bevægelighed i de lande, hvor man nu ikke har den. Det er sikkert også en forudsætning for, at stater, som er strategisk i klemme, f. eks. Tjcekoslovakiet, Ungarn og andre, får mulighed for i højere grad at forme deres egen politik.

Som helhed vil vi gerne udtrykke vor